

॥ अंतरी पेटवू ज्ञानज्योत ॥

NORTH MAHARASHTA UNIVERSITY JALGAON

SYLLABUS FOR M.A.- Part I

PALI -Ist
(Ist & IInd Semester)

Subordinate (दुय्यम स्तर)

w.e.f.
June -2014

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव
प्राचीन भारतीय भाषा (संस्कृत, अर्धमागधी, पालि)
अभ्यास मंडळ उ.म.वि. - विषय- पालि Ist
एम.ए. भाग-1 (PALI Ist)
PALI SUBORDINATE- पालि दुय्यम स्तर
जून-2014 पासून लागू
वाङ्मय प्रकार अभ्यास- सुत्त-विनय- अभिधम्मपिटक
प्रथम सत्र (Ist Semester)

नेमलेला अभ्यासक्रम :-

- अ) सुत्तपिटक-मज्झिमनिकाय- मूलपरियाथसुत्त
- ब) विनयपिटक-महावग्ग- बोधिकथा, अजपालकथा
- क) अभिधम्मपिटक-विभंग-चत्तरिअरियसच्चानि
- ड) पालि भाषेची ओळख, पालि त्रिपिटक परिचय (संक्षिप्त)
- इ) पालि व्याकरण स्वर व्यंजन, क्रियापद कारक.

सन्दर्भग्रन्थानि

1. राहुल सांकृत्यायन - विनय पिटक (हिंदी)
- मज्झिम निकाय (हिंदी)
- दीघनिकाय (हिंदी)
2. डॉ. भदंत आनंद कौसल्यायन - पालि हिंदी कोश
3. डॉ. भिक्खु धर्मरक्षित - पालि साहित्य का इतिहास
4. डॉ. विमल कीर्ति - अभिधम्मत्थसंगहो.
5. डॉ. भरतसिंह उपाध्याय - पालि साहित्य का इतिहास
6. Dr. Bimal Charan Law - History of Pali Literature.
7. डॉ. विमल कीर्ति - पालि व्याकरण
8. डॉ. विमल कीर्ति - पालि मोक्ख (पालि-मराठी)

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव
M.A. Part I- (Pali Ist)
पालि (Pali Bhasha Subordinate)
प्रथम सत्र (Ist Semester)
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप व गुणविभागणी

वेळ- 3 तास	गुण-60
प्रश्न 1- भाषांतर अ) पाठ्यक्रमावर आधारीत- 2/3 ब) पाठ्यक्रमावर आधारीत- 2/3	15 गुण
प्रश्न 2- संदर्भासह स्पष्टीकरण करा. अ) पाठ्यक्रमावर आधारीत - 2/3 ब) पाठ्यक्रमावर आधारीत- 2/3	08गुण
प्रश्न 3- दिर्घोत्तरी प्रश्न अ) पाठ्यक्रमावर आधारीत-1/2 ब) पाठ्यक्रमावर आधारीत - 1/2	14 गुण
प्रश्न 4- वस्तुनिष्ठ प्रश्न अ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा- 5/8 ब) रिकाम्या जागा भरा- 5/8	10 गुण
प्रश्न 5- टिपा लिहा 1) पालि त्रिपिटक - 1/2 2) पालि भाषेचे स्थान- 1/2 3) पालि व्याकरण -1/2	12 गुण
अंतर्गत निरंतर मूल्यमापन परीक्षा-	40 गुण

समकक्ष अभ्यासक्रम
प्रथम सत्र

जुना अभ्यासक्रम	नवीन अभ्यासक्रम
अ) सुत्तपिटक-दीघनिकाय-ब्रह्मजलसुत्त	अ) सुत्तपिटक-मज्झिमनिकाय- मूलपरियाथसुत्त
ब) विनयपिटक- चुल्लवग्ग पञ्चसतिकखन्धक	ब) विनयपिटक-महावग्ग- बोधिकथा, अजपालकथा
क) अभिधम्मपिटक-धम्मसङ्गणी- 1) कामावचरचित्त 2) रूपावचरचित्त	क) अभिधम्मपिटक-विभंग- चत्तरिअरियसच्चानि
ड) पालिभाषा- उत्पत्ति व उगमस्थान	ड) पालि भाषेची ओळख, पालि त्रिपिटक परिचय (संक्षिप्त)
इ) व्याकरण -कारक	इ) पालि व्याकरण स्वर व्यंजन, क्रियापद कारक.

एम.ए. भाग-1 (PALI Ist)
द्वितीय सत्र (IInd Semester)
PALI SUBORDINATE- दुय्यम स्तर

नेमलेला अभ्यासक्रम :-

सुत्तपिटक

अ) दीघनिकाय- अम्बड्ड सुत्त (सीलक्खन्धवग्ग)

ब) विनयपिटक- (उपोसथक्खधंके)- सन्निपातानुजानना, -

पतिमोक्खुद्देसानुजानना

महाकप्पिनवत्थु

क) अभिधम्मपिटक- पुग्गलपज्जति-निदानकथा-

पुग्गलपज्जति भाग 1,2,3,4,5

ड) पालिभाषेचे स्थान

इ) पालि व्याकरण- स्वर, व्यंजन नाम, इत्थिपच्चय

सन्दर्भग्रन्थानि

- 1) काश्यप भिक्खु जगदिश- अभिधम्मपिटके पालि
नव नालंदामहाविहार, नालंदा, बिहार
- 2) काश्यप भिक्खु जगदिश - विनयपिटके
नवनालंदा महाविहार नालंदा, बिहार
- 3) सांकृत्तायन राहूल- दीघनिकायपालि सुत्तपिटके
नवनालंदा महाविहार- नालंदा बिहार
- 4) Hazra KI Pali Language & Literature Vols. 111
D.K. Print world (P.Ltd.) New Delhi,1994
- 5) आठवले सुभाष- पालिभाषा साहित्य व व्याकरण
सन्मतिप्राच्य संसोधन, संस्था-सदर-नागपूर

द्वितीय सत्र (IInd Semester)
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप व गुणविभागणी

वेळ- 3 तास	गुण-60
प्रश्न 1- भाषांतर अ) पाठ्यक्रमावर आधारीत- 2/3 ब) पाठ्यक्रमावर आधारीत- 2/3	16 गुण
प्रश्न 2- संदर्भासह स्पष्टीकरण करा. अ) पाठ्यक्रमावर आधारीत - 2/3 ब) पाठ्यक्रमावर आधारीत- 2/3	08 गुण
प्रश्न 3- दिर्घोत्तरी प्रश्न अ) पाठ्यक्रमावर आधारीत-1/2 ब) पाठ्यक्रमावर आधारीत - 1/2	14गुण
प्रश्न 4- वस्तुनिष्ठ प्रश्न अ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा- 5/8 ब) रिकाम्या जागा भरा- 5/8	10 गुण
प्रश्न 5- टिपा लिहा 1) पालि त्रिपिटक - 1/2 2) पालि भाषेचे स्थान- 1/2 3) पालि व्याकरण -1/2	12 गुण
अंतर्गत निरंतर मूल्यमापन परीक्षा-	40 गुण

समकक्ष अभ्यासक्रम
द्वितीय सत्र

जुना अभ्यासक्रम	नवीन अभ्यासक्रम
अ) सुत्तपिटक-मज्झिम सब्बासव सुत्त	अ) सुत्तपिटक-दीघनिकाय-अम्बट्ठ सुत्त (सीलक्खन्ध-वग्ग)
ब) विनयपिटक-सत्तसतिकखन्धक	ब) विनयपिटक-उपोसथक्खधंकरसन्निपातानुजानना पातिकोक्खुद्दे सानु जानना महाकप्पिनवत्थु
क) अभिधम्मपिटक 1) अरुपावचरचित्त 2) लोकुत्तरचित्त	क) अभिधम्मपिटक-पुग्गलपञ्जति निदान कथा, पुग्गलपञ्जति भाग 1,2,3,4,5
ड) मध्य भारतीय आर्यभाषा परिवारामध्ये पालिभाषेचे स्थान	ड) पालिभाषेचे स्थान
इ) पालिक व्याकरण-इत्थिपच्चय	इ) पालि व्याकरण-स्वर व्यंजन नाम इत्थिपच्चय.

अध्यक्ष,
प्राचीन भारतीय भाषा तदर्थ अभ्यासमंडळ
उ.म.वि. जळगांव

रोजगाराच्या संधी :-

अलिकडे केंद्रीय लोकसेवा आयोगाकडून घेतल्या जाणाऱ्या विविध नागरी सेवा करीता प्राचीन भारतीय भाषा अर्धमागधी पाली भाषा व साहित्याचा पर्याय वापरण्याकडे विद्यार्थ्यांचा कल वाढत आहे. हे लक्षात घेता रोजगाराची संधी म्हणून प्राचीन भारतीय भाषा महत्त्वाच्या ठरल्या आहेत.

आज जागतिकीकरणाच्या युगात पाली, अर्धमागधी प्राकृत, संस्कृत या भाषांना अत्यंत महत्त्वाचे स्थान आहे. M.P.S.C./ U.P.S.C. या परीक्षेसाठी वरील विषयांचा समावेश असल्यामुळे विद्यार्थ्यांना रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होत आहेत.

प्राचीन भारतीय भाषांचा तुलनात्मक अभ्यास करण्याकरिता देखील संधी उपलब्ध आहेत.